SVENSK MUSIKTIDNING

Nr 3. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 61 9. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Februari 1899. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 19:e Årg.

Charles Gregorowitsch.

För denna tidnings läsare är ofvanstående namn icke obekant. I vår redogörelse för musiklifvet i Helsingfors har det ofta trädt fram, och då Willy Burmester der upphörde att verka såsom soloviolinist, synes Charles Gregorowitsch ha intagit hans plats såsom sådan, ty från dec. 1895, då »den utmärkte ryske violinvirtuosen» derstädes gaf konsert, finna vi honom allt som oftast konserterande i den finska hufvudstaden, medverkande vid Filharmoniska sällskapets konserter och äfven vid de »populära» i societetshuset samt äfven tjenstgörande som lärare vid nämnda sällskaps orkesterskola. I slutet af okt. 1896 gaf han i Helsingfors en afskedskonsert för att anträda en konstresa till Amerika, der han gjorde sig mycket bemärkt. På hösten 1891 gjorde han åter ett kort besök i Helsingfors för att derefter företaga en utländsk turné. Vid sitt konserterande i Helsingfors har han af större verk låtit höra konserter af Beethoven, Wieniawski (D-moll) och Max Bruch samt Sarasates svåra Carmen-Fantasi etc.

Nästan jemnt ett år efter Willy Burmesters första uppträdande här få vi nu i dessa dagar tillfälle att höra Charles Gregorowitsch, hvars hitkomst länge varit förebådad och nu blifvit en verklighet. Då vi nedskrifva detta, ha vi ännu ej hunnit göra bekantskap med hr Gregorowitschs talang, som, att döma af underrättelser från utlandet, är af mycket hög rang.

Charles Gregorowitsch är född 1867 i Petersburg af polska föräldrar. Redan tidigt röjde sig hans musikaliska anlag och innan han fyllt sitt 8:de år uppträdde han offentligt, spelande en konsert af David. Sedan föräldrarne kort derefter flyttat till Moskva, inträdde den unge violinisten som elev vid dervarande konservatorium och blef prof. Besekirskys lärjunge. Från 12 till 14 års ålder genomreste han derpå hela Ryssland och firade genom sin ovanliga begåfning och utveckling stora triumfer. Enligt hvad det uppgifves skulle Gregorowitsch äfven haft Henri Wieniawski till lärare, men detta måste ha varit tidigt nog, alldenstund Wieniawski afled i Moskva den sista Mars 1880, då Gregorowitsch sålunda endast var 13 år. Gregorowitsch studerade sedan för Joachim och sysselsatte sig särskildt med den klassiska reportoaren. Sin konstnärsbana började han vid ej fullt 19 års ålder i Berlin och har sedan flerstädes i Europa och, såsom förut är nämndt, äfven i Amerika låtit höra sig och skördat rikt bifall. Det berättas att den berömde violinisten Sarasate skulle ha yttrat om honom: »af alla nu varande violinister tilltalar mig Gregorowitsch mest.»

Charles Gregorowitsch.

Ur kritiken öfver konstnärens spel må ett och annat här anföras, som kan vara af intresse, då det nu bjudits oss tillfälle att sjelfva döma derom. Så skrifver en engelsk tidning efter en hans konsert i nov. 1897: »Herr Gregorowitsch framförde glänsande Moszkowskis konsert. Hans spel var i alla afseenden mästerligt, i flera hänseenden utomordentligt. Hans ton är visserligen icke stor, men den är ovanligt delikat. Hvad den tekniska förtjensten beträffar, betvifla vi att ett underbarare spel hörts i England under de senare åren.» Pressen tycks för öfrigt vara enig om att berömma konstnärens rena, silfverklara ton, hans musikaliska känsla och fina uppfattning

allt egenskaper, som i förening med hans stora virtuositet fängsla hans åhörare.

Herr Gregorowitsch spelar på en äkta guarneriusviolin, som lär vara värd 20,000 frcs. Såsom personlighet säges konstnären göra det bästa intryck genom sitt sympatiska, anspråkslösa väsen.

Utländsk musikrevy

för 1898 (forts).

Vända vi oss nu till *operetten* på tysk botten, så är det Wien, som länge varit produktionsorten för denna vara. De ännu lefvande bekanta operettmästarne Johann Strauss och Carl Millöcker ha emellertid ej haft några nyheter att presentera under 1898. Den förstnämnde säges ha öfvergifvit operetten för att i stället låta sin sånggudinna gå in vid baletten. Nya krafter ha i stället fått försöka sig. Bästa lyckan har bland dem Richard Heuberger gjort med sin pjes »Operabalen», hvarmed han första gången beträdde operettens fält. Denna operett har gått vida omkring och, som bekant, äfven hittat till Stockholm. En delvis af Suppé efterlemnad, af andra fullbordad operett, »Die Pariserin», har endast gifvits i Wien och ej gjort sig mycket bemärkt. Om de senaste nyheterna här, »Der Blondin von Namur» af Ad. Müller j:r och »Fräulein Hexe» af Joseph Bayer, skola lyckas bättre, känner man ej ännu.

Frankrikes mera framgångsrika operettnyheter för året ha utgjorts af »Les demoiselles des Saint-Griens» och »Les petites Barnett» af Louis Varney, »La petite Tasche» af Victor Roger, »Les quatre filles Aymon» af P. Lacome, »Le Soleil de minuit» af A. Renaud samt i första rummet Messagers mot slutet af året framträdande »Veronique». Af nyare tidens operetter är emellertid Sidney Jones'» »Geishan» den som vunnit största spridningen. Sedan Sullivans »Mikadon» har ingen operett gjort större lycka. Det är eget nog det musikaliskt oproduktiva England, som varit segervinnare på detta fält.

Huru operor af äldre datum leta sig fram och debutera på åtskilliga teatrar kan också ha sitt intresse att beakta. Vi kunna då börja med herskaren Wagner. Af hans »Nibelungenring» har för första gången »Rheingold» framträdt i Düsseldorf och Brüssel, »Valkyrian» i Rostock, Bern, St. Gallen, »Siegfried» i Brünn, Worms, Riga, »Götterdämmerung» i Brünn, Elberfeld och Bologna; hans »Rienzi» sent omsider i St. Gallen, »Tannhäuser» i Alexandria, »Meistersinger» i Buenos Ayres samt »Tristan och Isolde» i St. Petersburg, uppförd af ett tyskt operasällskap.

Nya ha för öfrigt varit Verdis »Othello» för Dresden och Strassburg, Berlioz' dubbelopera »Die Trojaner» för Köln, Goldmarks »Königin von Saba» för Antwerpen och Triest, hans »Heimchen am Herd» för Weimar och Petersburg, Rubinsteins »Nero» för Barcelona och »Feramors» i Petersburg, eget nog ej gifven där förut. Delibes »Roi l'a dit» har gifvits på ungerska första gången i Budapest, Nesslers »Trompeter von Säkkingen» likaså i Lemberg med polsk text.

Saint-Saëns »Samson et Dalila» har som nyhet framträdt i Elberfeld, Madrid och Buenos Ayres, hans »Henri VIII» i London och Gent. Tschaikowskys »Eugen Onegin» har i Petersburg för första gången gifvits på italienska och gjort sitt inträde i Berlin på Theater des Westens. Af Massenets äldre operor ha några trädt fram på nya scener, framför andra »Manon» (Amsterdam, Stuttgart, Wiesbaden, Rom); likaså ha Giordano med sin »Andrea Chenier» och Mascagni med »William Ratcliff» (Amsterdam, Turin, Düsseldorff) vunnit ny terräng. Leoncavallo och Puccini ha täflat med sina liknämnda operor »Die Bohème». Den förre har sett sin uppförd första gången i Wien, Kassel, Pressburg o. s. v., den senare fått sin gifven på Opéra comique i Paris. Nicola Spinellis »A basso porto» har med olika framgång uppträdt på flere tyska scener. Andra äldre och yngre operor, som vunnit nya scener, äro Humperdincks »Hänsel und Gretel» (Bryssel), Kienzls »Evangelimann» (Düsseldorf), Bungerts Odysseus Heimkehr» (Berlin), Curtis »Lili-Tsee» (Newyork), Rezniceks »Donna Diana» (Bremen, Wien), Schillings' Ingwelde», Freudenbergs »Cleopatra», H. Wolfs »Corregidor», Lortzings »Die Opernprobe» (Stuttgart), Bizets Djamileh» (Wien), Mancinellis »Ero e Leandro» (Venedig, Turin, Rom) o. s. v.

Med förbigående af de stora baletter, som uppföras å utlandets stora teatrar må äfven nämnas några för året nya skådespel, dramer etc. med musik: »Dejanire» af Louis Gallet med musik af Saint-Saëns (Beziers, Paris), »Drottning Fiammetta», sagospel af Catulle Mendès, musik af Paul Vidal (Paris), »Das Wunder», dramat. legend af Rich. Voss, musik af Lothar Kempter (Zürich). I Breslau har man uppfört Aeschylus' tragedi »Perserna» med musik af arffursten Bernhard af Meiningen.

I afseende på *konsertmusiken* har produktionen varit rikhaltig nog. Så kunna omförmälas nio nya symfonier, nämligen af J. Kaspar Bischoff (Mainz), en (n:o 5) af Klughardt (Dessau), af G. Mahler (Dresden), Fel. Weingartner (Köln), Wilh. Berger (Mainz etc), Henrik XXIV, furste af Reuss (Münster), Mylius Balakireff (Petersburg) O. Pasch (Moskwa), Fr. Cowen (Mannheim). Den symfoniska dikten och programmusiken ha varit mindre odlade. Nyheter af detta slag äro Rich. Strauss' »Don Quixote, phantastische Variationen über ein Thema ritterlichen Charakters» och Humperdincks »Maursiche Rhapsodie», komponerad för musikfesten i Leeds. Ej direkt nya men flerstädes gifna äro »La Forêt enchantée» af Vincent d' Indy, »Psyche» (med kör) af César Frank och »Das Gefielde der Seligen» af Weingartner. Första gången framträdde Variationer för orgel, stråkinstrument och trumpeter af H. Grædener (i Wien), Jubelouverture af Fel. Dräseke (Leipzig och Berlin), Serenade för stråkorkester af Carl Reinecke (Leipzig), »Auf dem Lande», pastoralsuite af Th. Müller Reuter — Två nya violinkonserter har man fått höra; den ena af Koessler (spelad af Hubay i Wien), den andra af H. Grädener (spel. af Ondricek i Wien). En ny pianokonsert af Moritz Moszkowski har denne sjelf spelat i London, Frankfurt a M., Berlin etc.

Nya större *körverk* hafva uppstått i ej ringa antal. Så har Max Bruch skänkt oss ett världsligt oratorium »Gustaf Adolf» (först uppf. i Barmen), S. de Lange oratoriet »Moses» (Stuttgart), W. Nick ett med titel »Joseph und Pharao» (Hildesheim). Italien tycks här vid lag ha alstrat det berömligaste. Här har uppdykt en ny kyrkokomponist, den 26-årige presten och kapellmästaren vid San Marco i Venedig, don Lorenzo Ponti, hvilken under året uppträdt med ej mindre än tre oratorier: »Kristi Transfiguration», »Lazari uppväckande» och »Kristi uppståndelse», alla omtalade i hans hemland med entusiasm. Af den gamle mästaren Verdi har körsången riktats med »Fyra andliga stycken» (»Stabat mater», »Te deum», »Ave Maria» och »Lofsång till jungfru Maria») för dubbel-, blandad och fruntimmerskör, med eller utan ackompanjemang (först i Paris, sed. flerst.). Bland större kantater af världslig stil kunna nämnas »Prometheus» af Herm. Hofmann, »Petrus Forschegrund» af Fr. Schuchardt, »Lanzelot» af H. Hutter och af mindre sådana Fritz Vollbachs för kör och orkester komponerade fyra ballader »Vom Pagen und der Königstochter».

Till sist må vi i fråga om de *utförande konstnärerna* erinra om de mera bemärkta, först och främst sångkonstens idkare. Sedan Adelina Patti dragit sig tillbaka, står Marcella Sembrich främst bland sångerskorna och har låtit höra sig å scen och konsertsal i både gamla och nya världen. Af internationela sångerskor har man vidare att nämna, bland scenens: mad. Melba, Emma Calvé, Emma Eames, Gemma Bellincioni, Franceschina Prevosti, Sigrid Arnoldsson, af tyska sångerskor fruar Erika Wedekind, Pollini-Bianchi, Lilli Lehman-Kalisch, Emilie Herzog, Rosa Sucher, Senger-Bettaque o. s. v.; bland konsertsalens: frökn. Marcella Pregi, Camilla Landi, Lula

Gmeiner, Emma Hiller, Rose Ettinger, fruar Blanche Marchesi och Geller-Wolter. Bland tyska favorittenorister ha vi Emil Götze och Heinr. Vogel ännu i farten, men flitigast på konsertresor och i gästspel ha visat sig barytonisterna: Eugen Gura, Anton von Rooy, Felix Kraus, Joh. Messchaërt, Carl Mayer, hrr Sistermanns, Wüllner, Scheidemantel, Perron, Th. Reichmann o. s. v. Tyskland har fått göra bekantskap med de berömda franska baritonisterna Jean Lasalle och Victor Maurel, hvilkas röster dock ej ha samma friskhet som förr.

Det återstår nu att påpeka nutidens förnämsta *instrumentalkonstnärer,* som äro på resande fot. Af pianisterna må då nämnas: Sophie Menter, Teresa Carreno, Clotilde Kleeberg samt frökn. Ella Pancera och Illona Eibenschütz; hrr Ignaz Paderewski, Moritz Rosenthal, Joseph Hoffmann, hvilka i Amerika skurit rika lagrar, Eugen d'Albert, Ferruccio Busoni, Emil Sauer, Edouard Risler, Frederic Lamond, Alex. Siloti, Max Pauer, Wassily Sapellnikoff, Alfred Grünfeld, Otto Neitzel, Franz Rummel, Leon. Borwick och af de yngre: Ossip Gabrilowitsch, Waldemar Lütschg och Ernst von Dohnanyi, hvilken i England gjort stort uppseende. Äfven den gamle pianomästaren Carl Reinecke har varit stadd på konsertresor.

Bland resande violinkonstnärer finna vi först och främst mästaren Josef Joachim, som kommit oss så nära som till Köpenhamn, vidare: Pablo de Sarasate, Emil Sauret, César Thomson, Eugène Ysaye, Willy Burmester (de tre sista äfven i Amerika), Hugo Heermann, Leop. Auer, Franz Ondricek, Arno Hilf, Carl Halir, Alex. Petschnikoff etc. och af kvinliga artister lady Hallé (Neruda-Norman), Teresina Tua (i Ryssland) och de yngre Betty Schwabe, Gabrielle Wietrowetz, Sophie Jaffé och Leonora Jackson; andra att förtiga. »Underbarnen» i konsertsalarne få vi presentera en annan gång. Af de berömda violoncellisterna må slutligen påpekas Hugo Becker och Julius Klengel bland dem som haft en vidsträcktare konsertverksamhet. Dödsfallen inom musikvärlden under förra året skola i en särskild förteckning, såsom vanligt, anföras.

Svensk musik i Paris.

(Från vår korrespondent.)

Det vill ej så litet till för att någonting skall kunna tillvinna sig en stadigvarande uppmärksamhet i en stad sådan som Paris, der ständigt något nytt dyker upp och der intresset slites åt så många håll. Jag kan derför med så mycket större glädje konstatera, att i kännedomen om och intresset för skandinavisk kultur och konst ett påtagligt framåtskridande här kan skönjas. Särskildt gäller detta om skandinavisk musik. Vid hvarje tillfälle som sådan här utförts har man kunnat iakttaga huru den hos fransmännen så vanliga likgiltigheten och bristen på sympati för alla främmande element allt mer börjat gifva vika för en med en viss undran blandad uppmärksamhet, som till sist upplöst sig i verklig hänförelse. Med skäl kan man således våga påstå att ej ensamt den skandinaviska *litteraturen,* tack vare Theâtre de l'Oeuvre's entusiastiska bemödanden, bidragit till att skingra de egendomliga föreställningar om vår höga Nord, som fått sin allbekanta illustration i den roliga historien om björnarnes vandringar på våra stadsgator, utan äran deraf tillkommer äfven den *skandinaviska tonkonsten* och de härvarande skandinaver, som bragt dess alster till utförande. I sistnämnda afseende är isynnerhet denna vinter minnesrik. Så spelade för en tid sedan våra lofvande konstnärsadepter, herrar Sven Kjällström och Alfred Roth i en förening, bildad af de förnämsta musici här på platsen, en af Sjögrens violsonater (i E-moll), som åhördes under spändt intresse och väckte ett utomordentligt bifall. De bägge unga artisterna tycktes lifligt känna stundens vigt och hade med lif och själ tagit itu med sin uppgift; utförandet blef också helt enkelt utmärkt, och vänner af svensk tonkonst kunna med skäl lyckönska sig till att detsamma kommit i sådana händer.

Vidare ha många af den skandinaviska visans fagraste blomster med erkänd framgång framförts både offentligt och privatim af våra sångstuderande här, såsom af fröken Emma Holmstrand m. fl., och nu senast vid flerfaldiga tillfällen af fru Gudrun Torpadie-Lindblom. I den svenska pressen ha redan synts meddelanden om det stora och berättigade uppseende, som väckts af denna vår landsmaninna å en fest, gifven af le Syndicat de la presse étrangère. Fru Lindblom framkallade riktiga bifallsåskor med en aria ur »Figaros bröllop», en ytterst präktig och glansfull prestation; sånger af Sjögren och Arlberg jemte några folkvisor och flera nummer biserades. Vi ha all anledning att hoppas på ett verkligt återupplifvande af den svenska sångens ärofulla traditioner i utlandet i ock med framträdandet af fru Lindbloms person. Denna artist synes på ett glänsande sätt skola infria de löften, hon i så rik mått gifvit. Under M:me Trélas' utmärkta ledning har hon utvecklat sig till en konstnärinna af verklig rang; den sällsynt sköna rösten har vunnit såväl i mjukhet som fasthet och föredraget eger en själfullhet, ett lif och en humor, som bådar det lyckligaste för hennes framgång bland de bortskämda parisarne.

M:me Tr. är en i konstnärskretsar mycket uppburen personlighet med stor musikalisk bildning, finaste konstsinne och rik erfarenhet. Att få sjunga för henne är lika eftersökt som svårt, då hon endast antager sådana elever, som särskildt väcka hennes intresse.

Stor förtjenst om härvarande skandinaviska musiklif har inlagts af pastorn vid Svenska kyrkan, Nathan Söderblom, en genommusikalisk personlighet med varm kärlek till vår nationella odling och konst; han försummar ej heller något tillfälle att härstädes främja dessa. På hans initiativ ha årligen vid de större kyrkohögtiderna utförts flera af våra förnämsta alster på den religiösa musikens område; så under senaste julhelgen Sjögrens julsång, hvari solot sjöngs synnerligen vackert af fru Lindblom, flera körer af svenska tonsättare m. m. Bland åhörarne, som till sista plats fylde det vackra templet vid Boulevard Ornano, funnos ett ej ringa antal fransmän.

Ett stort slag för svensk tonkonst som jag tror af ingripande följder för dess framtid härstädes, utkämpades den 16 januari, då herr Lennart Lundberg från Stockholm gaf konsert å Salle Erard med program af uteslutande egna kompositioner. I Paris, der »les extrêmes se touchent» i nästan allt, finnes vid sidan af en till ytterlighet blaserad publik, som antingen mäter all konst med snobbismens eller konventianolismens knappa måttstock eller också hvars hela konstnjutning består i jagt efter sensationer, också en förstående publik som kanske mer än någonstädes hyser en liflig känsla för det universella i konsten. Det var inför en sådan elitpublik, bestående af konstens förnämsta utöfvare härstädes, som herr Lundberg debuterade som tonsättare och vann en vacker seger. Det intryck han framkallade var ej ett sådant, som ger sig tillkänna genom stormande handklappningar, utan fastmer i en stilla, nästan andaktsfull hänförelse. Hans musik talar till själens finaste strängar men förstås törhända rätt endast af musikaliska finsmakare.

Herr Lundberg röjde ej endast grundliga studier och herravälde öfver de mest skilda former utan äfven isynnerhet en ytterst utpreglad personlighet, såväl i uppfinningen som ock i utvecklingen af sina tema, en personlighet, som visade sig godt kunna fängsla intresset en hel konsertafton. Nästan alla former för modern pianokomposition voro representerade och det är svårt att afgöra i hvilken herr L. bäst lyckats. Der fanns emellertid »pour tous les goûts»: som inledningsnummer en Fantasi i 3 delar, hvari ett underskönt adagio på ett lyckligt sätt

uppehöll enheten mellan de begge något rapsodiska yttersatserna, hvilkas motiv, fulla af lif och fantasi, egde ett mycket nationelt kynne; vidare en Toccata, hvars ålderdomliga, fullt stilriktigt genomförda form på ett verkningsfullt sätt kontrasterade mot det moderna i innehållet, en förtjusande och stämningsfull Idyll och Legend, ett genomskinligt, af fin humor genomandadt Scherzo, en grandiös och målande Marin, samt ett Tema med variationer, en alldeles ypperlig komposition, hvilken herr L. lyckats afvinna många sinnrika och så i harmoniskt som rytmiskt hänseende ytterst originella drag.

Aftonens »clou» voro dock de fyra sångerna, som voro af betagande fägring. Dessa på franska öfversatta sånger voro »Soir d 'été'» (I sommarkväll), »Complainte» (Sorg), »Violoncelle», och »Invisible amour» (ord af Snoilsky).

De föredrogos på ett fulländadt sätt af miss Minnie Tracey. Herr Lundbergs solida egenskaper som pianist äro allt för kända i Sverige för att här annat än antydningsvis beröras. Alltnog, hans mästerliga pedalbehandling, den värme i uppfattning och den ovanliga intelligens som genomträngde allt hvad han spelade, bidrog naturligen äfven till att aftonen blef enkonstnjutning af högsta rang.

Till de namn, som numera för parisarne representera svensk och nordisk tonkonst, — namnen Grieg, Svendsen och Sjögren — kunna vi nu med stolthet lägga namnet Lennart Lundberg.*

* Ett par svenska tonsättarinnor, »Lago» och fröken Helena Munktell ha, som bekant, på senare år äfven gjort sig bemärkta inom konstvärlden i Paris. *Red.*

FÖLJETONG.

Henriette Sontags första debut.

Den på sin tid så högt firade sångerskan Henriette Sontags, sedermera grefvinna Rossi, första uppträdande på scenen var helt och hållet tillfälligt och oförberedt. Det var i Prag år 1820. Teaterdirektionen derstädes hade som gäst engagerat den då mycket berömde tenoren Gerstäcker, fader till den berömde reseskildraren. Denne kom och skulle sjunga Belmonts parti i Mozarts »Enleveringen ur seraljen», men fröken Cornet, som skulle spela Constance, sjuknade, och både denna och hvarje annan opera af dem han föreslog var omöjlig af brist på en första sångerska. För att hjelpa sig ur svårigheten arrangerade man slutligen ett plockprogram, hvari Gerstäcker sjöng scener ur »Enleveringen», »Vestalen» och »Offerfesten». Publiken, lockad af hans rykte, inställde sig talrikt, afhörde den utmärkte tenoren och tilljublade honom sitt bifall. Den kom till både den andra och den tredje föreställningen efter samma program i trots af den varma sommaren och uthärdade den olidliga hettan i den öfverfylda salongen, utan att ma*tas i sin hänförelse öfver den förträfflige sångaren.

»Vi vilja nu se en hel opera; laga så att vi få det, käre Holbein!» sade nu teaterns direktion och förnämsta habituéer till öfverregissören.

»Jag skall försöka, sade den smidige Holbein, utan att veta på hvad sätt han skulle kunna infria sitt löfte. Han uppsökte den förträfflige operadirigenten Triebensee, och denne kom honom som en *deus ex machina* till hjelp.

»Bra att jag träffar er», sade Holbein. »Ni måste hjelpa mig ur klämman! Jag är snart sagdt piskad till att gifva en opera. Skaffa mig en sångerska, om det ock vore för ett enda operaparti.»

»Hvad för ett då?»

»Gerstäcker vill sjunga Johan af Paris, och jag säger er, maëstro, han sjunger och spelar som en gud. Kainz är en prägtig seneschall. För pagerna blir alltid någon råd. Hvad vi behöfva är en prinsessa af Navarra.

»Såå, ingenting annat!» sade Triebensee gäckande. »Tror ni att prinsessor af Navarra springa omkring som judeungarne på Prags gator? Men vänta, jag har verkligen en, min elev Jetti!»

»Jetti, hvad är det för en Jetti?

»Hvilken skulle det väl vara, om inte Sontags lilla flicka? Jetti är ett barn, fullt af talang, och publiken tyckte mycket om henne i hennes barnroller. Modern skickade henne derför till konservatoriet, men der tyckte de att flickan ej hade någon röst. Då kom modern för ett halft år sedan till mig och klagade bitterligen. Jag lät flickan sjunga en stump för mig och sade till modern att jag skulle försöka om det kunde bli något af barnet. Jag har sedan hållit henne i sträng skola, rigtigt malträterat henne, och det går — hon studerar just nu Navarresiskan. Om tre dagar kan ni ha operan, om Gerstäcker vill sjunga till sammans med en sådan liten flickunge.»

»Om *ni* säger att det går, så sjunger nog Gerstäcker.»

Dagen för representationen kom. Affischen innehöll helt enkelt namnen på de uppträdande, och nederst stod »Johan af Paris hr Gerstäcker som gäst». Detta senare var nog för publiken att att storma biljettluckan; man frågade icke efter operans vidare besättning. Klockan 6 var trängseln redan så stor, att man nästan endast med lifsfara kunde komma fram till på förmiddagen köpta platser. Sex man militär hade med korsade gevär all möda att förekomma olyckor vid ingången. Tusentals personer sluppo ej in. Parterren var öfverfyld. Prags förnämsta musici, bland dem Tomaschek, stodo midt i trängseln.

»Hvem sjunger i dag prinsessan?» frågade en af hans grannar.

»Nå, hvem annan än vår Kazinka?» genmälte en gammal musikus.

Böhmarne benämnde alltid så den omtyckta Kathy Cornet, en äkta czechiska, som var eftersökt och värderad i alla Prags musikaliska kretsar.

»Hon är ju sjuk!» anmärkte en tredje. »Har ni inte läst affischen? Sontag sjunger partiet.»

»Så ni pratar!» utbrast den gamle skrattande. »Sontag är skådespelerska, ganska bra i tragedien, men sjunga kan hon ej.»

»Inte den gamla, den unga Sontag, är det, som skall sjunga prinsessans parti; hela staden talar ju derom», upplyste en fjerde.

»Tyst, tyst!» ljöd det från alla håll.

Triebensee stod vid sin pulpet och svängde taktpinnen. Introduktionen var förbi. Gerstäcker sprang eller snarare flög in på scenen; ett tusenfaldigt bravo helsade honom. Han sjöng och spelade som ingen före honom. Publiken var vid det bästa lynne — då öppnades fonddörrarna, och prinsessan, Jetti Sontag visade sig på tröskeln. Ett »ah!» af förvåning och beundran genomilade salongen, ty en förtjusande bild tedde sig för åskådarnes syn. Lilla Jetti hade på den korta tiden af två år mognat till en blomstrande ungmö. Omgjuten af hela behaget af jungfrulig skönhet, måste hon vinna allas hjärtan. Hon trädde fram, blyg, men, inte rädd, och då hon öppnade munnen och de första tonerna med sällsamt välljud rullade fram öfver de purpurfärgade läpparne,rådde dödstystnad på parterren. Hennes vackra, blå ögon, i hvilka en ren själ afspeglade sig, lyste eldigt, då det första, om också blott sakta uttalade »bravo» lät höra sig, ty detta kom från hennes lärares mun.

Den gamle kappellmästaren Triebensee, förtjust öfver intonationens renhet, hade ej längre kunnat qväfva sin glädje, utan att betänka, att detta »bravo», om ock föga mera än framhviskadt, måste gälla som ett ledande omdöme för hela publiken. Som en storm frambrusade vid detta »bravo» det allmänna bifallet. Sångerskan helsade, synbart förlägen vid den så oerhörda utmärkelsen. Hennes röst darrade ett ögonblick, men rörelsen gick snart öfver, och såsom perlor uppradade sig ton vid ton, tills en underskön drill afslutade fortet i arian: »Hur skönt är dock att resa».

Från detta ögonblick var ej Gerstäcker ensam aftonens hjelte; han måste dela sin triumf med den unga sångerskan. Andra akten började. Den

bekanta, den tiden så mycket omtyckta trubadurvisan, gjorde furor, och Gerstäcker måste upprepa sin strof Men nu sjöng Sontag sin, och »da capo» skreko alla i salongen. Hon villfor deras önskan, men en enda omsjungning tillfredsställde ej, och för tredje gången perlade tonerna från sångerkans rosenmun. Nu var segern afgjord; för novisens skull glömde man den firade gästen för ett ögonblick. Men i finalen gjorde han sig åter gällande, och det jubel, som beledsagade hans prestationer, fördubblades då ridån gick ned. Och från salongen skallade det som ur en mun: »Gerstäcker!» Ridån gick upp, men scenen förblef tom. »Gerstäcker! Gerstäcker!» ljöd det från alla håll. Den framropade visade sig i fonden, tittade inåt kulisserna och tycktes vänta. Efter en kort bugning försvann han. Ridån gick ned, men blott för att åter uppdragas vid ropet: »Gerstäcker, Sontag!»

Mästaren visade sig åter, förande vid handen den blyga, unga novisen. Ett dånande bravo skallade båda till mötes, och Gerstäcker talade till publiken sålunda:

»Må denna unga flicka upptagas i eder välvilja? Det är en sällsynt talang, och jag bedrager mig säkert ej, när jag nu räcker henne min hand och säger: "Sträfva modigt upp till konstens tempel, du skall hinna dit!" Och för eder profeterar jag, att denna unga flicka skall en dag firas såsom en af Tysklands förnämsta sångerskor.»

Så slutade Henriette Sontags första debut. Den generation, som bevittnade hennes triumfer i Europa och Nya verlden, kan bekräfta att Gerstäcker profeterade rigtigt.

Henriette Sontag, den berömda, älskvärda sångerskan, föddes i Koblenz, såsom vanligen uppgifves, 1806 (födelseåret skulle enligt en annan uppgift vara 1800) och afled sommaren 1854 af kolera i Mexiko under en konstresa dit. Några dagar före sin dödhade hon skördat stora triumfer i Donizettis »Lucretia». Efter faderns död 1814 kom Henriette Sontag med sin mor till Prag, der hon blef elev vid konservatoriet. Det var egentligen från hennes uppträdande i Leipzig 1824 hon blef en berömd sångerska. År 1828 gifte hon sig i hemlighet med den sardiniske ministerresidenten i Haag grefve Rossi; förut hade hon af den preussiske konungen blifvit adlad som Fräulein von Klarenstein. Från 1830 drog han sig tillbaka till privatlifvet. Oaktadt äktenskapet med grefve Rossi skedde emot den förnäma slägtens vilja lefde de båda makarne lyckligt tillsammans. Det synes ha varit af ekonomiska skäl som grefvinnan Rossi sedan återgick till konstnärslifvet, då hon både på scenen och i konsertsalen med sin väl bibehållna stämma firade samma triumfer som förr.

Musikpressen.

Musikaliska konstföreningen har utsändt till sina medlemmar (1898):

BERWALD FRANZ: *Duo* för piano och violin.
HALLÉN, ANDREAS: *Skogsrået,* ballad för tenorbaryton och orkester. Klaverutdrag med text op. 33.

Den intressanta duon (i D dur) af Berwald intager, såsom denne gedigne och originelle tonsättares öfriga verk, ett framstående rum bland kammarmusik, inhemsk som utländsk. Berwald låter äfven i detta verk de särskilda satserna omedelbart följa på hvarandra. Den första af dessa utgöres af ett Allegro ($^4/_4$ takt), föregånget af några takters recitativisk inledning och snart öfvergående till ett »Allegro resoluto». Mellansatsen är ett andante, benämndt »Romance» ($^2/_4$ takt) och sista satsen ett »Allegro giocoso» ($^6/_8$ takt), sedan öfvergående i $^2/_4$ takt och slutande med ett »Andante» om 19 takter.

Halléns »Skogsrået» med text af Victor Rydberg är en målande sång med vackra melodiska partier och lämpar sig väl för konsertprogram, i detta klaverutdrag lätt att utföra. Röstomfånget sträcker sig från ettstr. c till tvåstr. f eller alternativt till a för högre liggande röst. Sången har här i hufvudstaden varit utförd offentligt.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Jan. 16, 18, 20, 26 Weber: *Oberon:* (Rezia, Oberon: fruar Östberg, Lindberg; Fatima, Puck: frökn. Thulin, Edström; Huon, Scherasmin, Sadack, Aboulifar, Beyen: hrr Ödmann, Lemon, Grafström, Henrikson, Malmsjö; hafsnymfer: frkn. Hulting, Fernqvist) — 17, 28 *Vermländingarne.* — 19 Thomas: *Mignon.* (Mignon: fru Linden.) — 21, 25 Hallström: *Den bergtagna,* 1, 2 o. 3 akt. (Ragnhild, bergadrottningen, Ingeborg: fruar Strandberg, Linden, Lindberg; Gerda: frk. Lindegren; bergakungen, Kark, Ulf, riddar Tufve: hrr Ödmann, Forsell, Lundqvist, Bratbost); Tablå: Claes Uggla på »Svärdet» 1676, dikt af Oscar Fredrik med musik af Rich. Henneberg. Deklam. af hr Elmblad. — 22 kl. 1,30 *Vermländingarne;* kl. 7,30: Bizet: *Djamileh* (Djamileh: fru Linden; Harun: Splendiano, slafhandlaren: hrr Lemon, Forsell, Grafström); Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: frök. Thulin). — 24 Stenhammar, *Tirfing.* — 27 Mozart: *Figaros bröllop.* — 29 Donizetti: *Regementets dotter;* Balett: *Dygnets timmar.* — 30 Wagner: *Valkyrian* (Brünnhilde, Sieglinde, Fricka: fruar Ellen Gulbranson, gäst, Östberg, Linden; Wotan, Siegmund, Hunding: hrr Söderman, Bratbost, Sellergren; valkyrior: Waltraute, Rossweise: fruar Lindberg, Lindström; Helmvige, Gerhilde, Ortlinde, Schwertleite, Siegrune, Grimgerde; frkn. Hulting, Karlsohn, Lindegrén, Edström, Thulin, Hallgren) — 31 Adam: *Konung för en dag.*

Vasateatern. Jan. 16—31 Sidney Jones: *Geishan* — 22, 29 *Vermländingarne* (matiné).

Vetenskapsakademien. Jan. 17 Frök. Tora Hwass' 1:a abonnerade kammarmusiksoaré. Biträdande: prof. Fr. Neruda, konsertm. L. Zetterqvist, musikdir. Ax. Bergström, kammarmusikus C. Sandqvist. 1 Brahms: Pianokvartett C moll, op. 60; 2 Bach: Chromat. Fantasie o. Fuga; Beethoven: Sonat op. 101, Adur; 3 Schumann: Pianokvintett, op. 44. — *Konsert* af konstnärsfamiljen Knut Ekvall (fru Theresia Ekv., Olof, Thyra, Ebba, Harald, Anna Ekvall). — 31 *Soaré* af »Delsbostintan» (fru Ida Gavell-Blumenthal).

Konungens 70-års-födelsedag d. 21 jan. högtidlighölls å kgl. teatern med en festföreställning, hvarvid de tre första akterna af »Den Bergtagna» utfördes med fru Lindberg första gången såsom Ingeborg och hr Forssell äfven ny i Karks roll. Den vanligen uteslutna första tablån i tredje akten, der drottningen tillreder den af Kark framburna välkomstdrycken åt Ingeborg, var nu återupptagen. Fru Lindberg gaf en behaglig bild af den bergtagna och hr Forsell var med sin ypperliga röst en förträfflig Kark. Hufvudrollerna för öfrigt hade sin forna besättning, och såväl fru Linden som hr Ödmann, berga-drottningen och -kungen, representerade dessa med samma stora talang som förr. Den högstämda dikten af Oscar Fredrik i föreställningens slutnummer deklamerades särdeles kraftigt och uttrycksfullt af hr Elmblad, och slutet af tablån med det brinnande skeppet var mycket effektfullt. Herr Henneberg hade till dikten skrifvit en beledsagande, uttrycksfull och intressant musik.

Webers »Oberon» har återupptagits efter mer än tre års hvila här och med fru Östberg och hr Ödmann såsom förut i förnämsta partierna. Nya framställare voro nu fru Lindberg, fröknar Thulin och Edman samt herr Lemon i de partier som här ofvan synes. Webers härliga musik beredde som alltid en stor njutning, och utförandet var i sin helhet förtjenstfullt. — Fru Ellen Gulbransons gästspel i »Valkyrian» har, såsom förut, blifvit en stor triumf för den berömda Wagnersångerskan. Rolbesättningen har vid denna repris varit densamma, som vid hennes förra uppträdande här i Wagnerdramat, med undantag af att Hundings parti äfven återges af hr Elmblad, en framställning, som vi ännu ej fått tillfälle att bevittna. Iscensättningen under hr Elmblads ledning företer en och annan förbättring, så är effekten af slutscenen med eldgaldern nu bättre än förr med de löpande små mångfärgade lågorna. Återgifvandet var beträffande de tre stora kvinliga hufvudpartierna utmärkt i alla hänseenden. Vi torde få återkomma till omnämnande af det väldiga dramat snart nog.

Konserternas, eller rättare musiksoaréernas antal, har varit ringa under året. Fröken Hwass hade ett vackert program på sin soaré och betydande förmågor till biträde. Sjelf inlade hon mycken förtjenst i ensemble- och solonummer, alla välkända, genom klart och konstnärligt spel dokumenterande sig såsom en af våra förnämsta pia-

nister. — Familjen Ekvalls soaré var mindre talrikt besökt än den förtjenat, genom det personligt sympatiska uppträdande och den musikaliska talang de unga systrarna och bröderna ådagalade såväl i stråkqvartettsatserna af Haydn och Beethoven, som i solonummer för violin (hr O. Ekvall) och violoncell, i hvars behandling hr H. Ekvall visade goda framsteg. Fru Ekvall sjöng med ännu bibehållen stor och vacker röst den stora »Fidelio»-arian och Elsas dröm ur »Lohengrin» samt mindre sånger, hvari hon lyckades bäst.

Fru Gavell-Blumenthals (»Delsbostintans») soaré var fulltaligt besökt, och bifallet lifligt efter hennes humoristiska landsmålshistorier. Sångerna voro deremot föga betydande. Vacker folkdans utfördes i kostym och gaf behaglig omvexling åt det hela.

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl teatern. Wagners »Lohengrin» kommer snart att gå öfver scenen med fröken Nordin i Elsas rol och fru Gulbranson som gäst i Ortruds »Enleveringen», och »Valdemarsskatten» inöfvas, och under denna termin har man äfven att här förvänta »Friskytten» samt »Flygande Holländaren».

Den stora foyern för allmänheten öppnades d. 20 jan., då statsråden, riksdagens ledamöter och Stockholms stadsfullmäktige voro inbjudna att bevista »Oberon»-föreställningen.

Foyern, som ligger i samma våning som första raden och utåt Gustaf Adolfs torg, är försedd med takmålningar af Carl Larsson. För öfrigt prydes det praktfulla, guldglänsande rummet midt på ena långväggen af konungens porträtt, knästycke i naturlig storlek, måladt af Axel Jungstedt, samt på hvardera kortsidan af följande marmorbyster: Jenny Lind, modellerad och huggen af Christian Eriksson, skänkt af framlidne direktören Isidor Dannström, Du Puy af Edvard Brambeck (ännu ej färdig), skänkt af grosshandlare August Röhss i Göteborg, samt Ludvig Norman och August Söderman, båda modellerade af fröken Nordin; äfven dessa två sistnämnda byster äro skänkta till teatern, den förra af framlidne häradshöfdingen Axel Lundvall, den senare af direktör Otto Samson.

Musikkonservatorium. Enligt tryckt matrikel för innevarande vårtermin är elevantalet 172 (103 manliga, 69 kvinnliga). Af dessa äro 71, (39 manliga, 32 kvinnliga.,) födda i Stockholms stad, i landsorten 101, (64 manliga, 37 kvinnliga). Nyantagna äro 18, såsom aspiranter antecknade 21. Inträdessökande voro 132: till sång (28) och kyrkosång (11) 39; stråkinstrument 21, blåsinstrument 21, piano 17, orgel 15, kontrapunkt och instrumentation 12, pianostämning 7.

Fru Ellen Gulbranson kommer efter afslutade gästspel härstädes att företaga en turné i Rhenprovinserna. Efter deltagandet i sommarens Bayreuth-festspel är sångerskan från den 15 oktober fast engagerad vid kejserliga operan i Berlin för den kommande vintern mot ett gage af 24,000 mark.

Filharmoniska Sällskapets konsert om tisdag d. 7 dennes i Musikaliska Akademien erbjuder allmänheten det alltid sällsynta tillfället att stifta närmare bekantskap med ett af tonkonstens allra högsta och mest uttrycksfulla verk, Beethovens »Missa solemnis», som af samma sällskap introducerades i Sverige våren 1894. Det gifves nu i ny instudering under hr Wilh. Stenhammars ledning. Vid förra tillfället gjorde verket ett oemotståndligt intryck, hvarom ock pressens uttalanden då vittnade. Ingen möda har sparts för att äfven nu besegra tonverkets ovanliga svårigheter för kören, och solopartierna ha anförtrotts åt de yppersta röster: fru Carolina Östberg, fru Davida Afzelius, hrr Salomon Smith och Max Strandberg, hvarjämte hofkapellet medverkar. Man kan således hoppas att konserten skall varda en verklig musikhögtid. Sjelf ansåg Beethoven »Missa solemnis» för kronan på sin tondiktning; och (för att citera märket A. L.) »visst är att denna stora messa, trots en del missgrepp och en nog hänsynslös röstbehandling, är ett öfverjordiskt storslaget och sublimt verk, en af dessa snillets sällsynta aloeblommor, som slå ut endast en gång hvart hundrade år».

Matiné anordnas af Stockholms brefbärare med biträde af framstående artister, till förmån för dess enke- och pupillkassas grundfond, i Musikaliska akademien söndagen den 12 februari.

Lennart Lundberg, vår ansedde pianist och pianolärare, som snart är att återförvänta från Paris, kommer sedan att återtaga sin pianoundervisning härstädes, hvarom annons å sista sidan upplyser. Hr Lundbergs nyligen firade stora triumfer i Paris såsom pianist och komponist omtalas i det bref från vår korrespondent der, hvilket är intaget i detta nummer.

Finsk musik i Stockholm får man höra vid bevistande å Dramatiska teatern af Adolf Pauls skådespel »Kristian II», hvartill den framstående finske musikern Jean Sibelius komponerat mellanspel. Denna musik har sedermera af tonsättaren fullständigats till en suite för stor orkester.

Pianofirman F. Frankel & Co har nyligen utställt en ovanligt vacker flygel uti Louis XVI-stil, beställ af en godsegare i Skåne och som betingar ett pris å 5,000 kr. Denna flygel är ett verkligt praktarbete med särdeles stor, skön och klangfull ton. En sådan flygel lär förut aldrig tillverkats i Sverige. Det är glädjande se, hvad en svensk firma äfven i denna branch kan åstadkomma.

Algot Lange, den för hufvudstadens publik väl bekante f. d. operasångaren, hvilken, sedan han lemnat Köpenhamns kgl teater, under de senaste åren innehaft en mycket lönande sångskola derstädes, ämnar, enligt hvad Lunds Dagblad erfarit, i februari komma att åter flytta hit till Stockholm för att här etablera sig som sånginstruktör.

Göteborg. På Stora teatern har »Geishan» fortfarande herskat. Den 20 jan. gafs första »populära konserten», nu under ledning af domkyrkoorganisten fröken Elfrida Andrée. Programmet upptog Beethovens pianokonsert n:o 37 med stråkorkester, violinmusik af Godard och Wieniawski, sånger af Grieg, Sjögren m. fl. samt damkvartetter i folkviseton. Den 31 jan. hade Musikföreningen sin 2:dra konsert med biträde af pianisten fröken Johanne Stockmarr från Köpenhamn, konsertmästare L. Zetterqvist och prof. Fr. Neruda. Programmet upptog: 1 Volkmann: Pianotrio, B-moll, op. 5; 2 Bach: Gavotte; 3 Beethoven: Sonat, Ess-dur, op. 81; 4 Brahms: Pianotrio, Ess-dur, op. 40. — En egendomlig musiktillställning var den »Barnkonsert», som gafs den 15 jan. af musikdirektör G. Brückner med sång-, piano-, violin- och orkesternummer och slutande med Rombergs »barnsymfoni». Märkligast af de (5—14-åriga) utförande var herr Brückners egen 5-årige son, som med stor säkerhet och »olympiskt» lugn spelade små violinnummer, deribland en af honom komponerad valssats.

Från våra grannland

Kristiania. Jan. 15—20. Kristiania teaters enda musikpjes denna tid har varit »Lill-mor», hvarom förut nämnts; Eldoradoteatern har på sin repertoar haft »Flagermusen», »Fru Potiphar», »Sköna Helena», »Orfeus i underjorden», och »Vermländingarne». — Den 17 jan. gafs här »historisk-musikalisk soaré» af fruar Norrie och Lange, d. 21 konsert i Logens stora sal af fru Erika Nissen med biträde af kör och orkester och fru Lalla Wiborg Scott-Hansen som sångsolist. — En orkesterkonsert gaf hr Gustaf Lange i samma lokal, dervid programmet upptog: Svendsens B-dur-Symfoni och Norsk Rhapsodie n:o 4, Pianokonsert

af Sinding (fru Er. Nissen) och Griegs »Den bergtekne» för baryton (hr Lammers) och orkester samt 1:sta »Per Gynt»-suite.

Helsingfors jan. 14—28. Svenska teatern har fortfarande uppfört »Ljungby horn» och Alexandersteaterns italienska operasällskap under denna tid »Mefistofeles», »Traviata», »Faust», »Bohemerlif», »Pajazzo», »Ernani» samt »Romeo och Julia». — Filharmoniska sällskapets 3:e symfonikonsert, d. 26 jan. gafs med biträde af sångerskan fröken Olga von Mohl efter följande program: 1 Mozart: Serenad n:o 7, D-dur; 2 Händel: Aria ur »Xerxes» (med oblig. violoncell); 3 Sånger af Schumann, Bohm, Brahms; 4 Rimsky-Korsakow: »Scheherazade», symfonisk suite. Hr B. Kajanus dirigerade. Folkkonsert gafs några dagar senare af sällskapet.

Köpenhamn jan. 15—30. Kgl. teaterns repertoar för slutet af månaden har upptagit »Faust», »Orpheus og Eurydike», »Carmen», »Elverhöj», »Dyveke» samt baletterna »La ventana», »Coppelia» och »Et avisfrieri».

Ossip Gabrilowitsch har haft ett par pianoaftnar och biträdt vid 3:e Filharmoniska abonnementskonserten. För öfrigt ha fruar Norrie & Lange äfven här gifvit en »historisk-musikalisk» soaré samt Karen och Henry Bramsen gifvit en stor populär orkesterkonsert med biträde af sångerskan Helene de Serene och pianisten fru Agnes Adler.

Från andra land.

Adelina Pattis och friherre Cederströms bröllop egde rum den 26 januari i den lilla staden Brecons katolska kyrka, som för tillfället var dekorerad med girlander och flaggor. Kl. $^1/_2$11 anlände ett extratåg med brudparet och brudföljet från brudens slott Craig-y-Nos. Stadens mayor m. fl. mötte vid stationen, der en musikkår spelade och folket jublade. Åtskilliga äreportar voro uppresta, der vagnarna passerade på väg till kyrkan, hvars inre pryddes af sidendraperier i omvexlande veck af blått, gult och hvitt. Den religiösa ceremonien var helt kort. Såsom »best-man» fungerade vid densamma för bruden f. d. lordmayorn i London, sir George Faudels-Phillips, för brudgummen hans kusin majoren, adjutanten hos prins Eugen, frih. R. Cederström. Efter vigseln anträddes återvägen till stationen, der ånyo stora ovationer egde rum. Under resan gafs vid alla stationer i Wales salut medelst på jernvägsspåret fästade knallsignaler. Vid Penwylts station skedde ombyte till ett af jernvägsbolaget anordnadt lyxtåg med tre vagnar, af hvilka den sista var inredd till matsal, hvari en splendid bröllopsfrukost intogs. Bröllopsresans första mål är Paris, hvarefter färden ställes till Italien.

»Der Bärenhäuter», Siegfried Wagners nya opera, gafs för första gången den 22 jan. å hofteatern i München. Texten lär vara en lyckad dramatisering af 2 Grimmska sagor: »Des Teufels russiger Bruder» och »Bärenhäuter». Om musiken utfalla naturligtvis omdömena olika, dock synes man ena sig derom, att den unge tonsättaren framför allt sökt att framträda så sjelfständigt som möjligt samt att hans arbete särskildt utmärker sig för stor humoristisk kraft. Andra akten anses öfver hela linien som den bästa och mest originella.

Vid premièren var bifallet »exempellöst». I salongen märktes, utom fru Cosima Wagner, tonsättaren Humperdinck, kapellmästarne Mottl och Levi m. fl. Siegfried Wagner hyllades entusiastiskt med applåder, inropningar, blommor och lager. Återstår nu att se hvad lycka operan gör å andra tyska scener.

»Adam och Eva eller Själavandringen» är namnet på en ny helaftons-operett, musiken af Weinberger, texten af Julius Bauer, hvilken nu gör stor lycka på Carl-teatern i Wien. I 1:a akten uppträda Adam och Eva i Paradiset, i den 2:a som Josef och Potifars hustru, i den 3:e som Sokrates och Xantippa, i den 4:e som Don Quixote och Dulcinea och slutligen i den 5:e, hvilken föregår i Wien i våra dagar, som claqueuren Adamovitsch, hvilken tjenstgör vid samma teater där hans hustru, som rymt ifrån honom, är primadonna. För öfrigt uppträda äfven i stycket Plato, Alcibiades, Merkurius, Herkules, Sancho Panza och Ahasverus. De båda hufvudrollerna spelas af den firade komikern Girardi och en mycket vacker amerikanska, fröken Halton, hvilken lärt sig tyska språket.

Ett och annat från musikvärlden.

Bayreuth-festspelen 1899 komma att, efter hvad nu är bestämdt, ega rum från 22 juli till 20 aug.; de båda representationerna af »Nibelungenringen» 22—25 juli samt 14—17 aug. »Meistersinger» uppföres 28 juli, 1, 4, 12 o. 19 aug., »Parsifal» 29 o. 31 juli, 5, 7, 8, 11 och 20 aug. Från och med 1 mars begynner försäljningen af inträdeskort.

Der Evangelimann, Kienzls bekanta opera, har i Berlin redan uppleft 50 föreställningar och hittills uppförts på 128 scener. Operan skall denna vinter gifvas i Newyork med van Dyck i titelrolen.

Om Goldmarks nya opera »Briseis» berättas att den, helt nymodigt, icke börjar med någon uvertyr. I stället kommer, också nymodig, en längre mellanaktsmusik efter första akten. Operan innehåller tre hufvudroler: Briseis, Achilles och Priamus. Under fyra månader har den nu 68-årige komponisten från morgon till sent på natten arbetat på sin sista opera. Då han lider af svår »rampfeber» kommer han ej sjelf att bevista premièren af densamma.

En konserthandbok har utgifvits af firman Breitkopf & Härtel i Leipzig. Den innehåller en förteckning om 120 sidor om större och mindre militärmusik och musik för bleckinstrument. För kapellmästare och ledare af mindre instrumentalföreningar kommer denna katalog säkert till stor nytta.

Sybil Sanderson, den vackra amerikanska sångerskan, som för några månader sedan gifte sig med en rik kubansk plantageegare Terry, har redan blifvit enka. Hennes man, som dog af lefversjukdom, var delegare i det historiskt bekanta slottet Chenonceaux.

Dödsfall.

d' Ennery, Adolphe (hette egentligen Eugène Philippe), produktiv teaterförfattare, afled d. 26 jan. i Paris, 87$^1/_2$ år gammal. Öfver 200 komedier bära hans namn; till flere af dem har han haft medarbetare såsom Desnoyers, Cormon, bröderna Cogniard och andra. Från honom härstamma operatexterna till »Linda di Chamounix», »Konung för en dag», »Le tribut de Zamora (Gounod) och Massenets »Cied».

Josephson, Ludvig, f. d. skådespelare, regissör vid Kgl. operan, teaterdirektör och författare, född d. 20 febr. 1832, † d. 29 jan. härstädes. Ludvig Josephson, yngre bror till musikern J. A. Josephson, egnade sig först åt bokhandel. Efter vistelse i Paris och Tyskland vände han sig åt teatern och debuterade 1858 å d. v. Mindre teatern. Då Bournonville 1864 lemnade Kgl. teatern utnämndes J. till regissör för skådespelet samt intendent för lyriska och dramatiska afdelningen derstädes. Efter att 1868 ha lemnat denna plats egnade han sig åt enskilda teaterföretag i Stockholm och Göteborg och kallades 1873 till artistisk ledare af Kristiania teater, stannande der till 1877. Två år derefter öfvertog han jemte Victor Holmquist d. v. Nya teatern, hvars artistiske ledare han var till 1887. Han blef sedan regissör vid Kgl. operan och var 1895—96 dess sekreterare. För hans verksamhet som författare af dramatiska och andra arbeten är här ej platsen att redogöra. Som scenisk ledare och regissör utvecklade Josephson stor energi och och duglighet. Hans helsa var på senare åren mycket vacklande.

Kungliga Musikkonservatoriet i Leipzig.

Antagningspröfningen eger rum ***Onsdag och Torsdag den 5 och 6 April*** kl. 9 till 12 f. m. Personlig anmälning till denna pröfning skall ske ***Tisdagen den 4 April a. c.*** å konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar Harmoni- och Kompositionslära. Pianoforte, Orgel, Violin, Viola, Violoncell, Kontrabas, Flöjt, Oboe, Eng. Horn, Klarinett, Fagott, Valdthorn, Trumpet, Cornet à Piston, Basun; — Solo-, Ensemble-, Kvartett-, Orkester- och Partiturspel; — Solosång (fullständig utbildning för operan), Körsång samt Lärometod, förenad med öfningar i offentliga föredrag, Musikens historia och estetik; italienska språket, deklamation och dramatisk undervisning; — och meddelas af herr kapellmästaren, professor dr **C. Reinecke,** direktör, samt af herrar: professor **F. Herrman,** professor dr **R. Papperitz,** organist vid S:t Nicolai-kyrkan, dr **F. Werder,** musikdirektör, professor dr **S. Jadassohn, L. Grill, F. Rebling, J. Weidenbach, C. Piutti,** organisten vid S:t Thomas-kyrkan **H. Klesse, A. Reckendorf, J. Klengel, R. Bolland, O. Schwabe, W. Barge, F. Gumpert, F. Weinschenk, S. Müller, P. Quasdorf,** kapellmästare **H. Sitt,** hofpianisten **C. Wendling, T. Gentzsch, P. Homeyer,** organist vid Gewandhaus-konserterna **H. Becker, A. Ruthardt,** professor **G. Schreck,** kantor och musikdirektör vid Thomas-skolan **C. Beving, F. Freitag,** musikdirektör **G. Ewald, A. Proft,** regissör vid Stadtteatern, konsertmästare **A. Hilf, K. Tamme, R. Teichmüller, W. Knudson, F. von Bose,** dr **Merkel,** dr **H. Kretzchmar,** universitetsprofessor.

Prospekt på tyska, engelska och franska utlemnas gratis.

Leipzig i Januari 1899

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet

D:r PAUL RÖNTSCH.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 19:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1899 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter** med **biografier** och **musikbilaga.** Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kungstensgatan 56,** 3 tr., i **bok-** och **musikhandeln,** å posten och tidningskontor. **I landsorten** prenumereras bäst å **posten.***

OBS! I N:is 1 och 2 porträtter af ADOLF LINDBLAD, CAROLINA ÖSTBERG, JOHAN MAZÈR, ADELINA PATTI.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

Lennart Lundberg

återupptager sin pianolärareverksamhet i början af Februari.

Banérgatan 23, 3 tr., gården.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à **2 kronor** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan n:o 54.

FRANKEL & C:os

Pianofabrik,

Drottningg. 38.

Förstklassigt fabrikat. Prisbelönt med högsta pris. Låga fabrikspris. Begagnade tagas i utbyte.

Baler, Soaréer och Bröllop!

Utmärkt vacker och taktfast

*** * DANS-MUSIK * ***

på piano, äfven vid mindre danstillställningar, utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet.

Order mottagas här hos hrr musikhandlare eller i min bostad, *53 Drottninggatan,* 1 tr. ö. g. t. h. (fru Claëssons pensionat).

Allm. Telefon 102 25.

Referens: Hofmusikhandlaren Lundquist.

Danskomponisten ***Henning R. Wejdling.***

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln à **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1813.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, in- och utrikes.

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord

från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Nerudа, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm.

Mästersamuelsgatan 24.

Innehåll: Charles Gregorowitsch (med porträtt). — Utländsk musikrevy för 1898 (forts.). — Svensk Musik i Paris (från vår korrespondent). — Följetong: Henriette Sontags första debut. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland, från andra land. — Ett och annat från musikvärlden. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1899.